

ĐỀ NGỮ VĂN SỐ 3:

A. VĂN BẢN

1.

*Đêm thu buồn lắm chị Hằng ơi !
Trần thế em nay chán nửa rồi,
Cung quế đã ai ngồi đó chưa ?
Cành đa xin chị nhắc lên chơi.*

(Tán Đà, *Muốn làm thằng Cuội*)

2.

*Nào đâu những đêm vàng bên bờ suối
Ta say mồi đứng nông ánh trăng tan ?
Đâu những ngày mưa chuyển bốn phương ngàn
Ta lặng ngắm giang sơn ta đổi mới ?
Đâu những bình minh cây xanh nắng gội,
Tiếng chim ca giấc ngủ ta tưng bừng ?
Đâu những chiều lênh láng máu sau rừng
Ta đợi chết mảnh mặt trời gay gắt,
Để ta chiếm lấy riêng phần bí mật ?
- Than ôi ! Thời oanh liệt nay còn đâu ?*

(Thế Lữ, *Nhớ rừng*)

3. Đúng như Xuân Diệu nhận xét : "Cái hay vô song của tập thơ là chất người *cộng sản Hồ Chí Minh*".

"Chất người cộng sản Hồ Chí Minh" - đó là tấm lòng nhân ái mệnh mông mà sâu thẳm, một tình thương quên mình. Người hầu như không bận tâm tới những nông nỗi khổ cực ghê gớm mà bản thân đang phải chịu đựng, nhưng lại hết sức nhạy bén để cảm thông sâu xa với mọi vui buồn sướng khổ của những người tù chung quanh, hay của những người nông dân, người phu đường bắt gặp trên đường chuyển lao.

"Chất người" ấy còn thể hiện ở tinh thần "thép" vĩ đại của người chiến sĩ, một mặt sôi sục khát khao chiến đấu, đêm ngày mong mỏi tự do để tung bay vào bão táp cách mạng, mặt khác, lại ung dung bình tĩnh, có phong thái một triết nhân, chẳng những

không hề nao núng mà còn vượt lên rất cao trên tất cả mọi thứ cùm xích của nhà tù địa ngục trần gian. Do đó, ta hiểu vì sao trong chuỗi ngày bị tù đày, Hồ Chí Minh vừa cảm thấy đau khổ vô hạn vì mất tự do, đêm ngày mong mỏi tự do tới cháy ruột, lại vừa cảm thấy mình là “người tự do” là “khách tiên” trong tù:

Tự do tiên khách trên trời

Biết chăng trong ngục có người khách tiên ?

"Chất người" ấy còn thể hiện ở tấm lòng yêu nước, thương nước cháy bỏng của con người mang tên Ái Quốc. Qua cuốn nhật kí, có thể thấy hầu như không lúc nào, con người ấy không đau đáu nỗi niềm đất nước.

(Nguyễn Hoàn Khung, *Một mùa thơ rộ nở*)

B. BÀI TẬP

I. ĐỌC - HIỂU VĂN BẢN

1. Đoạn trích (1) thể hiện tâm trạng gì của tác giả ?

- A. Đêm mùa thu, nhà thơ buồn
- B. Sự bất hoà với thực tại tầm thường, xấu xa
- C. Nhà thơ muốn thoát li bằng mộng tưởng lên cung trăng để bầu bạn với chị Hằng
- D. Cả A, B và C

2. Bài thơ *Muốn làm thằng Cuội* của Tản Đà được làm theo thể thơ gì ?

- A. Thất ngôn tứ tuyệt
- B. Thất ngôn bát cú
- C. Song thất lục bát
- D. Tự do

3. Đoạn trích (2) thể hiện tâm sự gì của con hổ ?

- A. Niềm nhớ tiếc quá khứ huy hoàng
- B. Nỗi đau đớn vì cảnh tù túng trong thực tại
- C. Khao khát tự do mãnh liệt
- D. Cả A, B và C

4. Luận điểm chính của đoạn trích (3) là gì ?

- A. Chất người cộng sản Hồ Chí Minh
- B. Tấm lòng nhân ái, tình thương quên mình của Hồ Chí Minh
- C. Tinh thần "thép" vĩ đại của người chiến sĩ Hồ Chí Minh
- D. Tấm lòng yêu nước, thương nước của Hồ Chí Minh
5. Tinh thần "thép" của người chiến sĩ Hồ Chí Minh được thể hiện qua bài thơ nào sau đây ?
- A. *Tức cảnh Pác Bó*
- B. *Ngắm trăng*
- C. *Đi đường*
- D. Cả A, B và C đều đúng
6. Trong các bài thơ sau đây của Hồ Chí Minh, bài nào không thuộc thể thơ *tứ tuyệt* ?
- A. *Tức cảnh Pác Bó*
- B. *Ngắm trăng*
- C. *Đi đường*
- D. Cả A, B và C đều đúng
7. Phân tích tinh thần "thép" của người chiến sĩ Hồ Chí Minh qua một tác phẩm đã học mà em yêu thích.

II. TIẾNG VIỆT

1. Điền dấu câu thích hợp vào những ô được đánh số dưới đây :
- Với vẻ mặt bần khổ, cái Tí lại bung bát khoai chia tận mặt mẹ (1)*
- *Này u ăn đi (2) Để mãi ! u có ăn thì con mới ăn. u không ăn con cũng không muốn ăn nữa (3)*
- Nể con (4) chị Dậu cầm lấy một củ, rồi chị lại đặt xuống chõng.*
- Vẻ nghi ngại hiện ra sắc mặt (5) con bé hóm hình hỏi mẹ một cách thiết tha :*
- *Sáng ngày người ta đấm u có đau lắm không (6)*
- Chị Dậu khẽ gạt nước mắt:*
- *Không đau con ạ !*
- *Thế làm sao u cứ khóc mãi mà không ăn khoai ? Hay là u thương chúng con đói quá (7)*
- Không, chúng con không đói nữa đâu. Hai đứa ăn hết ngần kia củ khoai thì no mòng bụng ra*

rồi còn đói gì nữa (8) u cứ ăn đi, u cứ ăn hết bát khoai ấy đi (9) Nếu u không ăn, lấy đâu ra sữa cho em bú ?

Chi Dậu vừa nói vừa méu (10)

- Thôi u không ăn, để phần cho con. Con chỉ được ăn ở nhà bữa này thôi, u không muốn ăn tranh của con. Con cứ ăn thật no (11) không phải nhường nhịn cho u.

(Theo Ngô Tất Tố, Tắt đèn)

2. Đoạn trích (1) có mấy câu nghi vấn, cảm thán, cầu khiến (số lượng các câu lần lượt xuất hiện trong đáp án theo thứ tự) ?

A. 1, 1, 1 B. 2, 1, 0 C. 2, 2, 0 D. 1, 2, 0

3. Đoạn trích (2) có mấy câu nghi vấn, cảm thán, cầu khiến (số lượng các câu lần lượt xuất hiện trong đáp án theo thứ tự) ?

A. 3, 2, 1 B. 4, 2, 0 C. 2, 1, 0 D. 5, 1, 0

4. Câu "Không, chúng con không đói nữa đâu." là câu :

A. Khẳng định B. Phủ định
C. Nghi vấn D. Cảm thán

5. Điền từ thích hợp vào câu sau để tạo thành câu nghi vấn (thay dấu câu thích hợp).
Hi vọng là một điều kì diệu.

A. *ôi* B. *sao* C. *đi* D. *hãy*

6. Điền từ thích hợp vào câu sau để tạo thành câu cầu khiến (thay dấu câu thích hợp).

Kể cho mình nghe nội dung phim Cánh đồng bất tận.

A. *thôi* B. *không* C. *đi* D. *mà*

7. Nối câu ở cột A với kiểu câu thích hợp ở cột B.

A	B
1. Mùa xuân xinh đẹp đã về.	a) Nghi vấn
2. Mùa xuân xinh đẹp đã về rồi ư ?	b) Cảm thán
3. Ôi, mùa xuân xinh đẹp đã về !	c) Trần thuật

8. Đặt các câu nghi vấn, cảm thán, cầu khiến theo nội dung sau :

- Mùa hè, Hải kết hợp học tập và vui chơi.

II. TẬP LÀM VĂN

1. Lập dàn ý thuyết minh về một danh lam thắng cảnh của quê hương em. Từ dàn ý đó, hãy viết một đoạn văn thuyết minh.
2. Hệ thống các kiểu bài thuyết minh đã học.